تحلیل

تداوم روند صعودی قیمت نفت در بازار جهانی

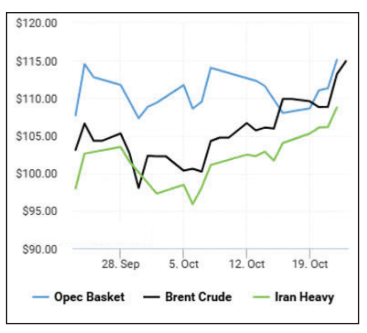

قیمت نفت در معاملات روز جمعه بازار جهانی، به دنبال حملات نیروهای یمنی در عربستان سعودی که نگرانی‌ها را نسبت به اختلال بیشتر در عرضه انرژی از خاورمیانه دامن زد، بیش از یک درصد افزایش یافت. به گزارش ایسنا، قیمت معاملات آتی نفت خام برنت با ۱.۳۰ دلار معادل ۱.۲ درصد افزایش، به ۱۱۴.۴۷ دلار در هر بشکه رسید. در همین حال، قیمت معاملات آتی نفت خام «وست تگزاس اینترمدیت» (WTI) امریکا نیز با ۱.۳۷ دلار معادل ۱.۴ درصد افزایش، به ۱۰۰.۸۴ دلار در هر بشکه رسید. نفت برنت که روز پنج‌شنبه در بالاترین سطح خود از چهارم مه بسته شده بود، در مسیر ثبت سومین رشد هفتگی متوالی قرار دارد. نفت وست تگزاس اینترمدیت نیز در آستانه ثبت دومین رشد هفتگی متوالی است. شرکت «آرامکوی سعودی» روز پنج‌شنبه دستور تخلیه دفتر مرکزی خود در شهر ظهران را صادر کرد. این اقدام هم‌زمان با تشدید درگیری‌ها میان بزرگ‌ترین صادرکننده نفت خام جهان و نیروهای یمنی صورت گرفت. تحلیلگران بانک «آی‌ان‌جی» روز جمعه در یادداشتی نوشتند: «بازارها به‌طور فزاینده‌ای نگران تشدید دوباره تنش‌ها در خلیج‌فارس هستند؛ سناریویی که می‌تواند جریان نفت را - که تاکنون در برابر چالش‌ها بسیار مقاوم بوده است - تهدید کند. به نظر می‌رسد تشدید مجدد تنش‌ها محتمل‌ترین سناریو باشد. حتی اگر تنش‌ها دوباره اوج نگیرند، صرف احتمال وقوع چنین وضعیتی کافی است تا یک «نرخ ریسک ژئوپلیتیک» قابل توجه در قیمت‌ها باقی بماند.» بر اساس گزارش رویترز، رییس شرکت ملی نفت لیبی روز پنج‌شنبه اعلام کرد در این کشور، شیر یک خط لوله نفت که میدان‌های نفتی «حماده» و «طاهره» را به بندر «زاویه» متصل می‌کند، بسته شده، که به کاهش تولید در هر دو میدان نفتی منجر شده است.

ادامه از صفحه اول

خطر تشدید رکود و تورم

به‌طور کلی در اقتصاد ایران، مسائل دیگری نیز وجود دارد. به اعتقاد من، دولت در سال‌های متعدد، به‌ویژه از سال ۱۳۸۳ به بعد، با گسترش مجموعه‌هایی مواجه شده که از منابع عمومی استفاده می‌کنند، اما لزوما منفعت و درآمد متناسبی برای دولت ایجاد نمی‌کنند. تا زمانی که این مجموعه‌های هزینه‌زا و فاقد بازدهی متناسب در ساختار اقتصادی دولت وجود داشته باشند، دولت ناچار است بودجه‌ای بسیار بزرگ را با منابع درآمدی محدود تامین کند. این مجموعه‌ها هزینه ایجاد می‌کنند، اما الزاما درآمدی به منابع عمومی اضافه نمی‌کنند و حتی ممکن است از ظرفیت درآمدزایی دولت بکاهند. از طرف دیگر، در دوره‌هایی که درآمدهای نفتی بالا بوده است، به دلایل مختلف، از جمله ملاحظات سیاسی، تعارفات و مناسبات قدرت، بخش‌هایی از اقتصاد از پرداخت مالیات معاف شده‌اند. برای مثال، ممکن است برخی استان‌ها یا مجموعه‌های وابسته به حوزه‌های زیارتی از معافیت‌های مالیاتی برخوردار شده باشند. واقعیت این است که در شرایط جنگی و محدود شدن درآمدهای نفتی، باید بار دیگر این معافیت‌ها و ساختار درآمدی دولت را بررسی کنیم و موضوع مالیات‌ستانی از این مجموعه‌ها را از ابتدا مورد بازنگری قرار دهیم.

بورس در تله تورم و حباب

از یک طرف، شرکت‌هایی که به دلیل مشکلات عملیاتی و قیمت‌گذاری دستوری نتوانسته‌اند سودآوری مناسبی داشته باشند و از طرف دیگر، شرکت‌هایی که پس از تجربه ارزش‌گذاری‌های غیرواقعی در سال ۱۳۹۹، هنوز با پیامدهای آن دوره مواجه هستند. باوجود این چالش‌ها، تجربه برخی صنایع نشان می‌دهد که اصلاح سیاست‌های اقتصادی می‌تواند زمینه بهبود عملکرد شرکت‌ها را فراهم کند. صنعت دارو یکی از نمونه‌هایی است که پس از تغییر شرایط قیمت‌گذاری و حذف ارز ترجیحی در بخش مربوط به آن، توانسته است شرایط متفاوتی را از نظر شناسایی سود تجربه کند. بهبود امکان انعکاس هزینه‌ها در قیمت فروش محصولات، در صورت اجرای مناسب سیاست‌ها و مدیریت هزینه‌ها، می‌تواند به تقویت حاشیه سود شرکت‌ها کمک کند. صنعت غذایی نیز از جمله گروه‌هایی است که تغییر سیاست‌های ارزی و کاهش مداخلات قیمتی می‌تواند بر عملکرد آن اثرگذار باشد. در مجموع، حذف رانت ناشی از تخصیص ارز ترجیحی و کاهش محدودیت‌های قیمت‌گذاری، در صورتی که به شکل اصولی اجرا شود، می‌تواند زمینه بهبود سودآوری برخی صنایع را فراهم کند. البته آثار این تغییرات در شرکت‌های مختلف یکسان نخواهد بود و به ساختار هزینه‌ها، شرایط فروش و توانایی هر شرکت در مدیریت فعالیت‌های عملیاتی بستگی دارد. در این میان، انتظار برای بازگشت صنایع عقب‌مانده به مسیر رشد باید با توجه به شرایط بنیادی آنها ارزیابی شود. شرکت‌هایی که بخش عمده مشکلاتشان ناشی از قیمت‌گذاری دستوری بوده است، در صورت رفع این محدودیت‌ها و امکان بهبود حاشیه سود، می‌توانند از ظرفیت بیشتری برای بازگشت به سودآوری برخوردار شوند. با این حال، رفع یک مانع سیاستی به‌تنهایی تضمین‌کننده رشد قیمت سهام نیست و عملکرد واقعی شرکت‌ها همچنان باید در صورت‌های مالی و روند سودآوری آنها منعکس شود. بررسی وضعیت بورس نشان می‌دهد که عقب‌ماندگی بخشی از بازار از سقف سال ۱۳۹۹ را نمی‌توان صرفا با یک عامل توضیح داد. رشد اسمی شاخص کل در کنار تورم بالا، قیمت‌گذاری دستوری، کاهش حاشیه سود شرکت‌ها و حباب‌های قیمتی گذشته، مجموعه عواملی هستند که تصویر امروز بازار سرمایه را شکل داده‌اند؛ بنابراین برای ارزیابی ظرفیت رشد آینده بورس، باید به جای تمرکز صرف بر شاخص کل یا مقایسه قیمت‌ها با سقف‌های تاریخی، وضعیت بنیادی شرکت‌ها، میزان سودآوری، ارزش‌گذاری سهام و چشم‌انداز سیاست‌های اقتصادی را در نظر گرفت. بازگشت پایدار صنایع به مسیر رشد نیز بیش از هر چیز به بهبود شرایط عملیاتی، رفع موانع سودآوری و شکل‌گیری اعتماد مبتنی بر عملکرد واقعی شرکت‌ها وابسته است.

اهمیت تأمین گاز کشور در زمستان

سهم ۸۰ درصدی بخش خانگی از مصرف گاز در زمستان

با نزدیک شدن فصل سرد و خروج ۱۳۰ میلیون مترمکعب از ظرفیت تولید گاز کشور، بر مدیریت مصرف خانگی برای تأمین گاز صنایع و تداوم تولید تأکید شده است.

بانزدیک شدن فصل سرد، بحث تأمین گاز کشور اهمیت بیشتری پیدا کرده است. به تازگی نیز رییس جمهور با اشاره به آسیب‌دیدن ۲۳۰ میلیون مترمکعب از ظرفیت تولید گاز کشور در جریان جنگ تحمیلی، اعلام کرده است که تاکنون حدود ۱۰۰ میلیون مترمکعب از این ظرفیت به چرخه بازگشته و حدود ۱۳۰ میلیون مترمکعب همچنان از دسترس خارج است.

او تأکید کرده است: «اگر در خانه‌ها با پوشش گرم‌تر، مصرف گاز را مدیریت کنیم و در عین حال اجازه دهیم انرژی مورد نیاز کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی تأمین شود، به حفظ اشتغال، تداوم تولید و پایداری صنعت کشور کمک کرده‌ایم.» این سخن نشان می‌دهد که مدیریت مصرف در بخش خانگی، در شرایط فعلی جایگاه ویژه‌ای دارد.

در طول سال، گاز کشور بین سه گروه اصلی نیروگاه‌ها، صنایع و بخش خانگی تقسیم می‌شود. اما زمستان که می‌رسد، سهم بخش خانگی و واحدهای تجاری به‌شدت بالا می‌رود و به اوج مصرف می‌رسد. دلیل اصلی روشن است. سرمای هوا باعث می‌شود مصرف وسایل گرمایشی بالا برود و بخش خانگی به بزرگ‌ترین مصرف‌کننده گاز تبدیل شود.

در چنین شرایطی، چون بخش زیادی از گاز کشور صرف گرمایش می‌شود، سهم نیروگاه‌ها و صنایع کاهش می‌یابد. این کاهش سهم، خودش یک مشکل جدی ایجاد می‌کند. نیروگاه‌ها برای تولید برق به گاز نیاز دارند و صنایع نیز برای حفظ تولید و اشتغال به این سوخت وابسته‌اند. اگر این دو بخش با کمبود گاز مواجه شوند، برق و تولید کشور با اختلال روبرو می‌شود. در چنین شرایطی، مدیریت مصرف در بخش خانگی یکی از موثرترین ابزارها است.

به گزارش مهر، مدیریت مصرف در بخش خانگی نیازمند مجموعه‌ای از اقدامات است. نخست، استفاده از تجهیزات گرمایشی پربازده. سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، می‌گوید: «بخش خانگی نیز یکی از مهم‌ترین حوزه‌هاست، چراکه ۷۰ تا ۸۰ درصد مصرف انرژی یک واحد مسکونی در زمستان به گرمایش اختصاص دارد. به‌ازای هر یک درجه کاهش دما در محیط، حدود ۲۵ میلیون مترمکعب به مصرف گاز کشور اضافه می‌شود.» بنابراین، اگر گرمایش محیط با تجهیزات پربازده مدیریت شود، مصرف گاز به‌طور محسوسی کاهش می‌یابد. در حال حاضر بسیاری از خانه‌ها از وسایل قدیمی و کم‌بازده استفاده می‌کنند که بخش قابل توجهی از گاز را هدر می‌دهد و همین موضوع، ضرورت جایگزینی این تجهیزات را دوچندان می‌کند.

در همین زمینه، شرکت‌های کارور یا مدیریت انرژی می‌توانند نقش مهمی ایفا کنند. این شرکت‌ها با سرمایه‌گذاری در بهینه‌سازی مصرف، به کاهش هدر رفت انرژی کمک می‌کنند و از محل گاز صرفه‌جویی‌شده درآمد کسب می‌کنند. فعالیت این شرکت‌ها، به‌ویژه در بخش ساختمان‌ها و واحدهای تولیدی، می‌تواند سهم قابل توجهی در بهینه‌سازی مصرف داشته باشد.

دوم، رعایت الگوی مصرف. تنظیم دمای خانه روی ۲۰ درجه سانتی گراد، تنظیم دمای شوفاژ یا پکیج روی ۵۵ تا ۶۰ درجه سانتی گراد، پوشیدن لباس گرم و جلوگیری از اتلاف حرارت، اقداماتی است که هر خانوار می‌تواند به‌راحتی انجام دهد و اثر بزرگی بر کاهش مصرف دارد.

مدیریت مصرف در بخش خانگی، علاوه بر اقدامات فنی و قانونی، به همراهی مردم نیز نیاز دارد. البته اقدامات خانگی تنها راهکار موجود نیستند و در کنار سایر اقداماتی که دولت و نهادهای مختلف باید انجام دهند، قرار می‌گیرند. اما همین اقدامات ساده خانوارها وقتی اهمیت مضاعف پیدا می‌کند که بدانیم کمبود گاز امسال در همه مناطق کشور احساس می‌شود و به یک منطقه خاص محدود نیست، هرچند در استان‌های شمالی کشور این مشکل حادتر است و این استان‌ها در روزهای سرد با تنگنای بیشتری روبرو خواهند شد. بنابراین، مدیریت مصرف در هر نقطه از کشور، نه فقط برای رفع کمبود محلی، بلکه برای حفظ تعادل کلی شبکه و تأمین پایدار گاز در سراسر کشور ضروری است. هر درجه صرفه‌جویی می‌تواند به تأمین گاز برای هموطنانمان در استان‌های شمالی و سایر مناطق کمک کند. از این رو همراهی مردم در این مقطع، فقط یک توصیه نیست؛ اقدامی است که به‌طور مستقیم بر زندگی هم‌وطنانمان اثر می‌گذارد.

ترکیب مصرف گاز کشور در روزهای سرد سال تغییر می‌کند و بخش خانگی و تجاری سهم بزرگ‌تری از آن را به خود اختصاص می‌دهد. این تغییر، مدیریت مصرف در بخش خانگی را به یکی از اولویت‌های اصلی فصل سرد تبدیل می‌کند.

با به کارگیری راهکارهایی مانند استفاده از تجهیزات پربازده، بهینه‌سازی ساختمان‌ها، رعایت الگوی مصرف و همراهی مردم می‌توان از این مقطع حساس عبور کرد. آنچه اهمیت دارد، تداوم این مسیر و تبدیل آن از یک واکنش فصلی به یک فرهنگ عمومی است تا در سال‌های آینده نیز بتوان با تکیه بر ظرفیت‌های داخلی، تعادل دایمی در بازار گاز کشور را حفظ کرد.

رسانه امریکایی بررسی کرد

تنگه هرمز، نفت گران و شوک اقتصادی

همزمان با افزایش بهای سوخت در امریکا و نارضایتی مردم این کشور از عملکرد رییس جمهوری این کشور در رابطه با مدیریت جنگ ایران، یک رسانه امریکایی دیگر، ادعاهای «پیروزمندانه» وی در گردهمایی‌های اخیر را تنها با اهداف انتخاباتی توصیف کرد و نوشت که «پیامدهای جنگ، با هر بار پُر کردن باک در جایگاه‌های سراسر کشور احساس می‌شود.»

به گزارش ایرنا، تارنمای خبری «لاتین تایمز» مستقر در نیویورک می‌نویسد: بیش از هفت ماه از آغاز جنگی سپری شده که بازارهای جهانی انرژی را دگرگون کرده است.

در همین بین، دونالد ترامپ، رییس جمهوری امریکا در جمع حامیانش در شهر پارک‌سیتی ایالت کانزاس حاضر شد و بار دیگر ادعا کرد که امریکا در جنگ با ایران پیروز می‌شود. او پا را فراتر گذاشت و در اظهارنظری (بیشتر شبیه به اعتراف به ناکامی) گفت که ارتش امریکا در صورت تمایل می‌تواند همین حالا جبهه عملیات را ترک کند.

این اظهارات و ادعاها در روزی مطرح شد که قیمت نفت خام برنت در نزدیکی ۱۱۰ دلار در هر بشکه نوسان می‌کرد و نفت وست تگزاس اینترمدیت نیز اندکی پایین‌تر از ۹۹ دلار معامله می‌شد. در چنین شرایط و سطحی از قیمت‌ها، هر نشانه‌ای از صلح یا تداوم طولانی‌مدت جنگ می‌تواند پیامدهای اقتصادی چشمگیری برای ده‌ها میلیون خانوار امریکایی داشته باشد.

ترامپ در جمع حامیانش در کانزاس مدعی شد که عملیات نظامی امریکا مانع (ادعای واشنگتن مبنی بر) دستیابی تهران به سلاح هسته‌ای شده و این در حالی است که تهران همواره پیگیری چنین هدفی را قویا رد کرده است. او هنگام صحبت درباره تاثیر قدرت نظامی امریکا بر تغییر رفتار کشورها، از ونزوئلا نیز در کنار ایران یاد کرد!

این گردهمایی در حمایت از راجر مارشال، سناتور جمهوری‌خواه، برگزار شد که رقابت بر سر کرسی‌اش اکنون شدت گرفته است زیرا نارضایتی رای‌دهندگان از قیمت بنزین و جنگ، نامزدهای جمهوری‌خواه را حتی در ایالت‌هایی که روزگاری برای دموکرات‌ها کاملا دور از دسترس به نظر می‌رسیدند، تحت فشار قرار داده است.

ادعاهای ترامپ در کانزاس پس از زنجیره‌ای از ادعاهای خوش‌بینانه وی درباره جنگ مطرح شد. او در جریان حضورش در تگزاس در ماه اکتبر در جمع حامیانش مدعی شد که ایران «آماده تسلیم‌شدن است» و جنگ تا زمان انتخابات میان‌دوره‌ای یا اندکی پس از آن پایان خواهد یافت. رییس جمهوری امریکا در گردهمایی دیگری در ایالت مونتانا در جمع خبرنگاران نیز مدعی شد که درگیری «خیلی زود» خاتمه خواهد یافت و (در خیالاتش) پیش‌بینی کرد که پس از آن، قیمت نفت و گازوئیل به‌شدت کاهش پیدا کند.

با این حال و به‌رغم تمام این ادعاها، مسیر خروج از جنگ همچنان بسیار مبهم است. جی‌دی ونس، معاون رییس جمهوری امریکا، پیش‌تر مدعی شده بود که این کشور «به بیشتر اهداف نظامی خود» در برابر ایران دست یافته است و در عین حال اذعان کرده بود که برخی بخش‌های عملیات، به‌ویژه محدود کردن ظرفیت تولید تسلیحات ایران، همچنان به تلاش بیشتری نیاز دارد.

به ادعای این رسانه امریکایی، «به‌طور جداگانه، طراحان برنامه‌های نظامی امریکا گزینه‌های مختلفی برای تشدید درگیری به کاخ سفید ارایه کرده‌اند که از جمله آنها می‌توان به ادعای ترامپ مبنی بر استفاده از آنچه «مادر تمام بمب‌ها» خوانده است؛ اشاره کرد.»

هزینه اقتصادی جنگ علیه ایران، از محاسبات راهبردی واشنگتن بسیار فراتر رفته است. داده‌های اداره اطلاعات انرژی امریکا نشان می‌دهد که متوسط قیمت بنزین معمولی در سراسر این کشور در اواسط اکتبر به ۴.۳۳ دلار در هر گالن رسید. این نخستین‌بار در تاریخ امریکاست که این کشور با چنین میانگین قیمتی برای بنزین وارد ماه اکتبر می‌شود.

انجمن خودروی امریکا «تریپل‌اِی/AAA» نیز ثبت رکوردی تازه در ماه سپتامبر را تایید کرد؛ زمانی که میانگین ماهانه قیمت بنزین به ۴.۳۳ دلار رسید، یعنی ۵۰ سنت بیشتر از رکورد قبلی ماه سپتامبر که در سال ۲۰۲۳ ثبت شده بود. قیمت بنزین در سطح ملی در هفته منتهی به ۲۱ مه به اوج ۴.۵۵ دلار در هر گالن رسید.

روند افزایش قیمت گازوئیل حتی شدیدتر بوده است. طبق داده‌های هفتگی اداره اطلاعات انرژی امریکا درباره قیمت‌های خرده‌فروشی، میانگین قیمت گازوئیل در سراسر این کشور در سپتامبر به ۶.۵۳ دلار در هر گالن رسید و سپس در هفته‌های اخیر با اندکی افت، به حدود ۶.۱۸ دلار کاهش یافت. با توجه به اینکه گازوئیل سوخت اصلی شبکه‌های حمل‌ونقل باری است و جابه‌جایی تقریبا همه کالاهای مصرفی به آن بستگی دارد، افزایش قیمت این سوخت به هزینه خرید مواد غذایی، تولید کارخانه‌ها و بهای بلیت هواپیما نیز سرایت کرده است.

مارک زندی، اقتصاددان ارشد موسسه رتبه‌بندی اعتباری «مودیز»، در ارزیابی منتشر شده در ۱۲ اکتبر، تخمین زد که از زمان آغاز حملات علیه ایران در ۲۸ فوریه (نهم اسفند ۱۴۰۴)، این جنگ تاکنون حدود ۲ هزار دلار برای هر خانوار امریکایی هزینه داشته است.

عمده سهم این هزینه با حدود ۱۱۰۰ دلار به ازای هر خانوار، به افزایش قیمت انرژی مربوط می‌شود. این رقم با توجه به قیمت‌های فعلی سوخت، هر هفته حدود ۵۰ دلار دیگر افزایش می‌یابد.

افزون بر این، افزایش نرخ بهره هم که بخشی از آن از تورم ناشی از جنگ و تصمیم متعاقب فدرال رزرو برای بالا بردن هزینه استقراض نشات گرفته است، حدود ۳۶۰ دلار دیگر به هزینه هر خانوار اضافه می‌کند. هزینه عملیات نظامی که از محل مالیات امریکایی‌ها تامین می‌شود، بخش باقیمانده این رقم را تشکیل می‌دهد.

ریشه این اختلال گسترده به یک گلوگاه راهبردی بازمی‌گردد. تنگه هرمز، گذرگاهی که در شرایط عادی حدود یک‌-چهارم تجارت دریایی جهان در حوزه نفت خام و فرآورده‌های نفتی از آن عبور می‌کند، که بلافاصله پس از تجاوز امریکا علیه ایران، عملا به دست تهران بسته شده است، قیمت نفت برنت را تنها چند روز پس از نخستین حملات مشترک امریکا و (رژیم) اسراییل، ۱۰ تا ۱۳ درصد افزایش داد.

قیمت برنت تا اواخر مارس به ۱۱۸ دلار در هر بشکه رسید و سپس کاهش یافت. اما در اواخر جولای، با ازسرگیری حملات به نفتکش‌ها و معکوس شدن بخشی از روند کاهش قیمت‌ها، بار دیگر از ۱۰۰ دلار فراتر رفت. تردد تجاری در تنگه هرمز هنوز به وضعیت عادی بازنگشته است و این امر همچنان بر قیمت نفت و سوخت در سراسر جهان وارد فشار صعودی می‌کند. این فشار در هزینه‌های روزمره خانوارها نیز مشهود است. انجمن خودروی امریکا در تحلیلی که در اکتبر منتشر کرده است، قیمت‌های فعلی سوخت در جایگاه‌ها را بالاترین قیمت‌های ثبت‌شده برای این مقطع از سال توصیف کرد. افزون بر این، گرم بودن غیرمعمول پاییز نیز مانع کاهش فصلی تقاضا شده و در نتیجه افت معمول قیمت‌ها در این فصل اتفاق نیفتاده است.

لفاظی پیروزمندانه ترامپ، آن هم در فاصله تنها سه هفته تا انتخابات میان‌دوره‌ای، آشکارا اهداف انتخاباتی دارد. او جنگ را نمایشی از قدرت امریکا جلوه و ایران و ونزوئلا، به عنوان دو موضوع کاملا متفاوت را در کنار یکدیگر قرار داده است. او به‌طور همزمان، (با تکرار ادعاها و تهدیدهای قبلی‌اش) هشدار داده است که اگر تهران تسلیم نشود، آماده است تا به ادعای خودش «کار را تمام کند»(!)

این پیام شاید از نگاه برخی، علاوه بر عزم و قاطعیت، راهی احتمالی برای خروج از جنگ را به نمایش گذاشته باشد اما واقعیت اقتصادی، این تصویر را بسیار پیچیده می‌کند. هزینه انرژی همچنان بسیار بالاست؛ تردد تجاری در تنگه هرمز به وضعیت عادی بازنگشته و نفت برنت همچنان در نزدیکی ۱۱۰ دلار در هر بشکه معامله می‌شود. همچنین، متوسط قیمت بنزین در امریکا نیز برای دومین ماه متوالی در سطح بی‌سابقه بالاتر از چهار دلار باقی مانده است. در نتیجه، پیامدهای مالی جنگ همچنان در هر بار سوخت‌گیری و پُر کردن باک در سراسر امریکا احساس می‌شود.

افزون بر این، هشدار مستمر وزارت خارجه امریکا که آن را تحت عنوان «هشدار جهانی» صادر می‌کند، نیز به شهروندان امریکایی در خارج از این کشور یادآور می‌شود که منافع امریکا در معرض خطر قرار دارند. به نوشته لاتین تایمز، «این هشدار نشان می‌دهد که پیامدهای جنگ به یک منطقه محدود نمانده است.»

این رسانه در پایان می‌نویسد: اینکه ادعای پیروزی ترامپ در گردهمایی کانزاس بتواند کرسی جمهوری‌خواهان مستقر در قدرت را برای‌شان حفظ کند، یا اینکه رای‌دهندگان روی قیمت بنزین متمرکز شوند، پرسشی است که انتخابات سوم نوامبر به آن پاسخ خواهد داد.

تلاش‌های نافرجام امریکا برای کاهش قیمت گازوئیل

تحلیلگران بازار پیش‌بینی می‌کنند با وجود تلاش‌های امریکا برای عرضه گازوئیل روسیه، قیمت این فرآورده در بازارهای جهانی همچنان افزایشی خواهد بود.

به گزارش ایلنا از خبرگزاری رویترز، ناظران و تحلیلگران بازار می‌گویند بعید به‌نظر می‌رسد که توافق ایالات متحده و روسیه برای تأمین گازوئیل مورد نیاز بازارهای امریکا و جهان، به کاهش محسوس قیمت‌ها منجر شود، زیرا مقدار صادرات وعده‌داده‌شده بسیار ناچیزتر از آن است که بتواند از فشار کمبود عرضه جهانی بکاهند.

قیمت گازوئیل در جریان جنگ امریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران به بالاترین سطح خود رسیده و این موضوع برای دونالد ترامپ، رییس جمهوری امریکا و حزب جمهوری‌خواه در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای سوم نوامبر (۱۲ آبان) در این کشور به معضلی سیاسی تبدیل شده است.

باوجود انتقاد مخالفان این توافق، ترامپ اعلام کرده است که روسیه ۳۰۰ هزار تن (معادل ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار بشکه) گازوئیل صادر خواهد کرد و پس از آن ۵۰۰ هزار تن در ماه نوامبر و یک میلیون تن هم بلافاصله پس از آن روانه بازار خواهد شد. به گفته تحلیلگران، بعید به‌نظر می‌رسد که روسیه بتواند در کوتاه‌مدت مازاد تولید کافی برای تحقق این هدف را در اختیار داشته باشد. به علاوه اینکه اختلال در تردد نفتکش‌ها هم می‌تواند ارسال به‌موقع محموله‌ها را دشوار سازد. تحلیلگران همچنین اعلام کردند که بعید به‌نظر می‌رسد که مقدار اعلام‌شده تأثیری معنادار بر کاهش قیمت گازوئیل داشته باشد.

قیمت خرده‌فروشی گازوئیل در امریکا در ماه سپتامبر برای نخستین‌بار از مرز ۶ دلار برای هر گالن گذشت و از آن زمان تاکنون هم در سطحی بالاتر از این رقم حفظ شده است. میشل بروهارد، مدیر بخش سیاست‌گذاری و خطرهای ژئوپلیتیک در شرکت ردیابی کشتی «کپلر» گفت: برای کاهش محسوس قیمت‌ها در بازار کنونی به ۴۰۰ هزار بشکه عرضه روزانه مازاد گازوئیل نیاز است. اما اگر محموله نخست که شامل حدود ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه است، در یک ماه به بازار عرضه شود، تنها معادل حدود ۷۳ هزار بشکه در روز خواهد بود. این مقدار به‌تنهایی تأثیر قابل توجهی بر قیمت‌های جهانی گازوئیل نخواهد داشت. کاسپین کانران، اقتصاددان ارشد در شرکت مشاوره بارینگا (Baringa)، برآورد کرد که برای کاهش فوری قیمت‌ها، به ۸۵۰ هزار بشکه در روز عرضه مازاد در بازار نیاز است.

ترامپ در ابتدا گفته بود که روسیه بلافاصله برای کمک به کاهش قیمت سوخت، گازوئیل به امریکا و بازارهای جهانی عرضه خواهد کرد، اما سپس اعلام کرد که محموله‌های روسیه به جای ارسال به این کشور، روانه بازارهای جهانی خواهد شد. این موضوع تردیدهایی را درباره تأثیر واقعی این توافق بر عرضه در این کشور ایجاد کرده است. با توجه به محدودیت ظرفیت صادرات روسیه و هزینه‌های بالای حمل‌ونقل دریایی، مشخص نیست که آیا روسیه می‌تواند در کوتاه‌مدت صادرات گازوئیل خود را به میزان قابل توجهی افزایش دهد.

داده‌های کشتیرانی روز سه‌شنبه (۲۸ مهر) نشان داد که پس از تعلیق تحریم‌های واشنگتن علیه مسکو و لغو ممنوعیت صادرات این کشور، برخی از محموله‌های گازوئیل روسیه در حال بازگشت به مقاصد همیشگی خود هستند و دست‌کم دو نفتکش به سمت ترکیه و برزیل می‌روند.

در پی توافق واشنگتن و مسکو برای عرضه سوخت به بازارهای جهانی، روسیه بارگیری گازوئیل را از بندر «پریمورسک» در دریای بالتیک از سر گرفته است.

روسیه دومین صادرکننده بزرگ گازوئیل جهان پس از امریکا و خاورمیانه به‌شمار می‌رود. اختلال در صادرات گازوئیل روسیه در ماه سپتامبر به یک میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه در روز رسید که معادل حدود ۴.۵ درصد از تقاضای جهانی این فرآورده است.

در همین حال، آژانس بین‌المللی انرژی نسبت به احتمال تداوم کمبود سوخت در جهان تا سال ۲۰۲۷ هشدار داد. مری ملتون، تحلیلگر شرکت نفتکش بریمار (Braemar)، گفت: این پرسش مطرح است که آیا پالایشگاه‌های روسیه توان افزایش صادرات را دارند، به‌ویژه با توجه به اینکه بر اساس برخی برآوردها، تا ۴۵ درصد از ظرفیت پالایشی روسیه هم‌اکنون از مدار خارج شده است.

بنیاد پژوهش سیاست انرژی با انتشار یادداشتی اعلام کرد که برای تحقق مقدار اعلام‌شده، علاوه بر صادرات کنونی، روسیه باید روزانه حدود ۳۸۴ هزار تا ۵۰۹ هزار بشکه گازوئیل بیشتر تولید کند. این کشور هم‌اکنون روزانه حدود یک میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه گازوئیل تولید می‌کند و حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه از آن را در داخل کشور مصرف می‌کند. بنابراین مقدار ناچیزی برای صادرات باقی می‌ماند.

معامله‌گران همچنین یادآور شدند که روسیه هم‌اکنون فرآورده‌های نفتی وارد می‌کند و تولید کافی و حجم مازاد ندارد. با اینکه توقف حمله به زیرساخت‌های انرژی روسیه امکان آغاز عملیات تعمیر تأسیسات آسیب‌دیده و عرضه به بازارهای جهانی را فراهم می‌کند، اما به گفته منابع و به نظر بازار، بعید است عرضه پیش از پایان سال انجام شود. علاوه بر این، هزینه حمل‌ونقل دریایی نفت و سوخت روسیه هم‌زمان با افزایش خطرهای امنیتی در دریای سیاه به‌شدت رشد داشته است. در همین حال، کمبود عرضه با نفتکش‌ها در بازار جهانی، هزینه جابه‌جایی محموله‌ها را افزایش داده است.

اخبار

هزینه حمل هر بشکه نفت از ۳۷ دلار عبور کرد

هزینه حمل دریایی نفت در پی تشدید تنش‌های نظامی در منطقه به بیش از ۳۷ دلار برای هر بشکه رسیده است. به گزارش تسنیم، افزایش ریسک عبور نفتکش‌ها از مسیرهای راهبردی خاورمیانه از جمله تنگه هرمز هزینه حمل دریایی نفت خام را افزایش داده است. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی و رویترز نرخ حمل در برخی مسیرها به چند برابر سطح پیش از جنگ رسیده است. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی هزینه حمل نفت خام از خلیج فارس به آسیا تا میانه اکتبر از ۳۷ دلار برای هر بشکه فراتر رفته است. این رقم بیش از پنج برابر سطح پیش از جنگ برآورد شده است. گزارش‌های بازار حمل‌ونقل دریایی همچنین از افزایش قابل توجه هزینه انتقال نفت در مسیرهای دیگر حکایت دارد. بر اساس گزارش رویترز هزینه حمل نفت از مسیرهای خاورمیانه به آسیا به حدود ۳۴ دلار برای هر بشکه رسیده است. در مسیر امریکا به ژاپن نیز هزینه حمل یک محموله حدود ۲ میلیون بشکه‌ای نفت با نفتکش غول‌پیکر به ۸۱ میلیون دلار رسیده است. رقمی که معادل ۴۰ دلار و ۵۰ سنت برای هر بشکه است. هزینه حمل این محموله در مقایسه با میانگین ۹.۱ میلیون دلاری سال قبل افزایش چشمگیری داشته است. برآوردهای شرکت کپلر نشان می‌دهد هزینه حمل نفت با نفتکش‌های بسیار بزرگ از خلیج فارس به چین به حدود ۲۴ دلار برای هر بشکه رسیده است. در همین حال برای بارگیری نفت در خلیج عمان و خارج از تنگه هرمز نرخ حدود ۱۲ دلار برای هر بشکه گزارش شده است.

صنعت برق در آماده باش برای تامین سوخت زمستانه

معاون هماهنگی توزیع شرکت توانیر با بیان اینکه تابستان امسال میزان خاموشی‌های کشور ۵۰ درصد کاهش یافته است، گفت: با توجه به تهدید تأسیسات تأمین سوخت، صنعت برق برای تامین پایدار برق در زمستان آماده‌باش است. به گزارش ایلنا به نقل از وزارت نیرو، اکبر حسن‌بکلو، معاون هماهنگی توزیع شرکت توانیر با بیان اینکه باید نسبت به تامین سوخت نیروگاه‌ها به دلیل تهدیدات احتمالی تأسیسات تامین سوخت، هشیار بود، گفت: باید با بازآرایی شبکه و تامین سوخت نیروگاهی، برای تولید برق زمستانه آماده‌باش باشیم. معاون هماهنگی توزیع توانیر با یادآوری محدودیت‌های اعمال‌شده برای صنایع تا سقف ۴۴۰۰ مگابایت در تابستان، گفت: با وجود افزایش ۱۴ درصدی میانگین دما، خاموشی‌های کشور ۵۰ درصد نسبت به سال گذشته کمتر شد و برق تحویلی به صنایع نسبت به سال قبل ۱۴ درصد بیشتر شد. حسن‌بکلو در ادامه گزارش خود درباره جزییات نتایج طرح مهتاب گفت: مانورهای سراسری هفتگی مهتاب (دوشنبه‌ها و پنجشنبه‌ها رأس ساعت ۷ صبح) با حضور ۳ هزار و ۷۰۰ نیروی عملیاتی و هزاران نیروی پشتیبان در ۵۳۷ منطقه کشور برگزار می‌شود که در شش ماهه نخست سال ۷۰۵ هزار دستگاه کنتور هوشمند برای مشترکان پرمصرف نصب و راه‌اندازی و ۴۳۶ هزار دستگاه کنتور معیوب در سطح شبکه اصلاح و تعویض شد. معاون هماهنگی توزیع توانیر در خصوص مقابله با انشعاب‌های غیرمجاز نیز تصریح کرد: با شناسایی ۵۰۰ هزار اشتراک غیرمجاز در سطح کشور، نزدیک به ۱۶۰ هزار مشترک پس از مراجعه، تعیین تکلیف شده و انشعاب قانونی دریافت کردند که همین امر رشد ۱۹۵ درصدی فروش انشعاب را در پی داشته است.

نحوه محاسبه نرخ خوراک پالایشی‌ها ابلاغ شد

شرکت پالایش و پخش، محاسبه نرخ خوراک پالایشی‌ها را با لحاظ شرایط عدم اضطرار و اضطرار ابلاغ کرد. به گزارش مهر، مدیر کل بودجه و تنظیم مقررات بازار شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، موضوع دستورالعمل قیمت‌گذاری خوراک و فرآورده‌های نفتی اصلی شرکت‌های پالایشی را به انجمن صنعت پالایش نفت ابلاغ کرد. بر اساس این گزارش و با اشاره به نامه ۲۵ مهر در خصوص دستورالعمل قیمت‌گذاری خوراک و فراورده‌های نفتی، وفق بند ۲ مصوبه ۱۵ مهر هیات وزیران، اعلام قیمت شهریور ماه بر مبنای ابلاغیه ۲۳ دی سال ۱۴۰۲ و مشابه ماه‌های تیر و مرداد خواهد بود. از ابتدای مهر نیز تا زمان پایان نوسانات غیرمتعارف قیمت‌های بین‌المللی خوراک و فرآورده، قیمت‌ها بر مبنای بند ۷ مصوبه ۱۵ مهر هیات وزیران محاسبه و اعلام می‌شود.

نیروگاه‌های خورشیدی نیازمند ذخیره‌ساز هستند

مجری طرح ذخیره‌سازهای انرژی ساتبا، با تأکید بر اینکه توسعه سامانه‌های ذخیره‌ساز انرژی یک ضرورت برای شبکه برق کشور است، گفت: ضوابط اتصال این سامانه‌ها به شبکه در حال تدوین است. به گزارش مهر به نقل از ساتبا، مینو غلامی مجری طرح ذخیره‌سازهای انرژی ساتبا، با بیان اینکه ظرفیت نیروگاه‌های خورشیدی کشور از ۶ هزار مگاوات عبور کرده است، گفت: توسعه سامانه‌های ذخیره‌ساز انرژی در کنار نیروگاه‌های تجدیدپذیر به‌منظور حفظ پایداری شبکه ضروری است. غلامی با اشاره به ضرورت توجه به استانداردهای فنی و ایمنی گفت: سامانه‌های ذخیره‌ساز انرژی صرفاً یک محصول بازاری نیستند، بلکه یک محصول مهندسی محسوب می‌شوند و حمل، انبارش، نصب و بهره‌برداری از آنها باید مطابق پروتکل‌ها و استانداردهای مشخص انجام شود. وی افزود: در مورد باتری‌های لیتیومی، رعایت استانداردهای حمل و نگهداری اهمیت بالایی دارد؛ چرا که عدم رعایت الزامات ایمنی می‌تواند علاوه بر کاهش عمر تجهیزات، خطرات جدی ایجاد کند. مجری طرح ذخیره‌سازهای انرژی ساتبا ادامه داد: دستورالعمل‌ها و ضوابط اتصال به شبکه این سامانه‌ها باید مشخص کند که تجهیزات در چه شرایطی به شبکه متصل شوند و عملیات شارژ و دشارژ آنها در چه زمان‌هایی انجام گیرد تا کمترین آسیب و بیشترین منفعت برای شبکه ایجاد شود. غلامی اظهار کرد: این دستورالعمل‌ها با همکاری ساتبا، شرکت توانیر، شرکت مدیریت شبکه برق ایران و سایر ارکان وزارت نیرو در حال تهیه است و پس از بررسی در کارگروه‌های تنظیم مقررات ساتبا و وزارت نیرو، ابلاغ خواهد شد. وی در پایان تأکید کرد: توسعه ذخیره‌سازها نیازمند همکاری همه ارکان وزارت نیرو، شرکت‌های برق منطقه‌ای و شرکت‌های توزیع است تا از نظر فنی، مخابراتی، نرم‌افزاری، پایش و کنترل، زیرساخت لازم برای بهره‌برداری مطمئن از این سامانه‌ها فراهم شود.